

CDA Drenthe

CDA Drenthe

CDA Drenthe

KANSEN VOOR DRENTHE

**Verkiezingsprogramma
Provinciale Staten 2007-2011**

CDA Drenthe

CDA Drenthe

CDA Drenthe

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding

2. Bestuur

3. Infrastructuur en mobiliteit

4. Waterhuishouding

5. Milieu en energie

6. Landelijk gebied

6.1. Plattelandsontwikkeling

6.2. Natuur en landschap

7. Economische ontwikkeling

7.1. Werken, ondernemen en leren

7.2. Toerisme en recreatie

7.3. Land- en tuinbouw

8. Cultuur, welzijn en zorg

8.1. Cultuur

8.2. Welzijn en sociale samenhang

8.3. Zorg

9. Ruimtelijke ordening

9.1. Ruimtelijke planning

9.2. Volkshuisvesting

10. Financiën

Voorwoord

Op 7 maart 2007 gaan we naar de stembus om de leden van Provinciale Staten te kiezen. CDA-Drenthe heeft daarvoor een lijst met zeer gemotiveerde kandidaten opgesteld. Deze kandidaat-statenleden willen zich van harte inzetten voor onze Drentse samenleving. Deze inzet wordt gebaseerd op de inhoud van dit verkiezingsprogramma, dat laat zien wie we zijn en waarvoor we staan.

Voor het CDA staan de mensen centraal, waarbij menselijke waarden als respect, zorg en trouw aan elkaar, veiligheid en geborgenheid, integriteit en waardigheid van het leven voorop staan. Dit vraagt van onze gekozen volksvertegenwoordigers dat zij redeneren en handelen vanuit een gemeenschappelijk perspectief. Als samenbindend element voor de christen-democratische volksvertegenwoordigers geldt dat zij de bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron hanteren bij het zoeken naar antwoorden op de maatschappelijke vraagstukken.

Juist in een samenleving waarin marktdenken en individualisering de boventoon lijken te hebben wil het CDA zich onderscheiden door zich te baseren op de volgende waardenvaste christen-democratische kernbegrippen uit het *Program van uitgangspunten*:

- *gerechtigheid* die onlosmakelijk is verbonden met een betrouwbare overheid, die op basis van vaste waarden de burger de zekerheid van de rechtstaat biedt en een evenwichtige en eerlijke afweging van belangen mogelijk maakt;
- *gespreide verantwoordelijkheid* die ruimte en vrijheid geeft aan mensen om verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf en hun naasten en die de verantwoordelijkheid van maatschappelijke organisaties respecteert en beschermt;
- *solidariteit* die de sociale samenhang bevordert en een tweedeling tussen kansarm en kansrijk verhindert;
- *rentmeesterschap* dat betrekking heeft op de zorg voor en het op verantwoorde wijze omgaan met de ons toevertrouwde leefomgeving om daarmee een duurzame welvaart ook voor de volgende generaties te waarborgen.

Tegen deze achtergrond is dit verkiezingsprogramma tot stand gekomen na gesprekken met vele CDA-leden in Drenthe en met vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke organisaties. Het bevat een tiental hoofdstukken die zijn gerangschikt overeenkomstig de systematiek van de provinciale programmabegroting. Zo komen alle relevante provinciale beleidsvelden in beeld. Het programma geeft per onderdeel aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor willen doen. Het zijn geen vage beloften, maar realistische en uitvoerbare wensen.

Daarmee willen we vorm en inhoud geven aan **Kansen voor Drenthe!**

Henk Jumelet
Voorzitter CDA-Drenthe

1. Inleiding

“Wie bergen wil beklimmen, moet geen hoogtevrees hebben”. Je moet durven ondernemen en grenzen durven opzoeken als je echt wat wil bereiken. Daar wil het CDA in Drenthe voor gaan. Wij willen een creatieve, dynamische en actieve provincie zijn, een provincie waar wat kan!

In de afgelopen jaren is in Drenthe heel wat in gang gezet. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat de leefbaarheid van Drenthe door de plattelandsbewoners hoog gewaardeerd wordt. En wat betreft de stedelijke ontwikkeling is een goede samenwerking met de betrokken gemeentebesturen tot stand gekomen. De klim is dus al begonnen, want er gebeuren veel goede dingen in Drenthe. Wij zien volop mogelijkheden om Drenthe verder te ontwikkelen op het gebied van wonen, werken en recreëren. Drenthe moet van ons het imago krijgen van een ondernemende provincie. Een provincie die initiatief neemt, risico's durft te dragen, onorthodoxe wegen inslaat en coalities aangaat met private partijen. Want wanneer de provincie bergen wil beklimmen, moet zij geen hoogtevrees hebben! Het CDA wil daarom een provinciaal bestuur dat flexibiliteit, creativiteit en dynamiek uitstraalt. Alleen met een dergelijke bestuurscultuur kan Drenthe goed ingekleurd en gepromoot worden.

Het CDA wil aan de slag in en met Drenthe. Daarvoor is nog veel werk te verzetten. Drenthe moet innovatiever, veiliger, schoner, duurzamer worden. Drenthe moet ook een provincie zijn en blijven waarin mensen met verschillende achtergronden harmonieus samenleven. Een provincie waarin iedereen meedoet. Een provincie, waar wat kan. Dat betekent: minder regels, meer initiatief mogelijk maken, meer faciliteren en toerusten. Anders gezegd: het CDA wil de samenleving de ruimte geven en van daaruit werken aan gemeenschapszin en onderling vertrouwen. Het wil een arbeidsmarkt waarbij ook de minder geschoolden een goede plek vinden. Het CDA wil de gemeenschapszin versterken, juist nu mensen zich afvragen of zij zich thuis zullen blijven voelen in een multiculturele samenleving en in een grotere Europese Unie.

“Kansen voor Drenthe” is de titel van dit verkiezingsprogramma. We zien overal om ons heen dat mensen bereid zijn zich in te zetten voor een beter Drenthe. Deze mensen, met al hun talenten en ambities, willen we mobiliseren. Met die inzet van velen krijgen we een sterkere samenleving. Wij hebben het volste vertrouwen dat het CDA met dit programma een goede basis legt en kansen schept voor een toekomstbestendig Drenthe. Een welvarend Drenthe; een provincie waarin we innovatiever, veiliger, schoner en duurzamer te werk gaan. Een provincie waarin iedereen meedoet, waar dynamiek aanwezig is en waar wat kan.

2. Bestuur

Waar staan we voor?

Drenthe ontwikkelt zich. Nieuwe mogelijkheden en verworvenheden op het gebied van bijvoorbeeld infrastructuur en communicatie leiden tot nieuwe uitdagingen. De stedelijke ontwikkeling en de wisselwerking met het omringende landelijk gebied vragen om een evenwichtige en integrale aanpak. Er wonen relatief veel ouderen in Drenthe. Daarom is aandacht voor het te voeren beleid voor de oudere generatie nodig, zonder de toekomstmogelijkheden van de jongeren uit het oog te verliezen. Oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken en mogelijkheden voor het toekomstige beleid doen zich meer en meer voor op regionaal niveau. Dit vraagt van de provincie sturing in de strategische en procesmatige aanpak van regionale vraagstukken. Dat betekent dat met gemeenten afspraken tot stand komen over samenwerkingsvormen en over de daarbij passende verantwoordelijkheidsverdeling.

De interprovinciale samenwerking moet sterk blijven, want de noordelijke provincies hebben elkaar hard nodig. Nu het Kompasprogramma is voltooid zal gezamenlijk een vervolg daarop worden gegeven langs de lijnen van de Strategische Agenda, die voor het Noorden is opgesteld. Infrastructuur, regionale economie en waterbeheer zijn beleidsvelden die de provinciegrenzen overschrijden. Grote maatschappelijke ontwikkelingen vereisen een krachtige belangenvertegenwoordiging bij de rijksoverheid en de Europese Unie. Het noordelijke landsdeel vraagt in het nationale beleid om een eigen regionale benadering en daarbinnen om een Drentse invulling. De toenemende globalisering leidt tot meer behoefte aan regionale identiteit en herkenbaarheid. Het Europese beleid is van grote betekenis en werkt op regionaal niveau door op wetgevend en financieel/economisch terrein. Daarom is regionale belangenbehartiging onmisbaar.

Samenwerking over de landsgrenzen heen kan worden uitgebreid: landsgrenzen zijn geen obstakels meer om te wonen en te werken. Het CDA wil Europa graag wat dichterbij Drenthe brengen en de inwoners beter op de hoogte stellen van Europese ontwikkelingen en mogelijkheden. Elkaar grensoverschrijdend leren kennen en samenwerken is een belangrijke pijler voor het op gang brengen van vernieuwing op verschillende terreinen. De Nieuwe Hanze Interregio (NHI) biedt als Europees samenwerkingsgebied en door haar centrale ligging de mogelijkheid om samenwerkingsprojecten met partners uit de EU-landen te ontwikkelen. Kansen zijn met name aanwezig op het gebied van milieubeleid, watermanagement, infrastructuur, technologie en beroepsopleidingen.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een grotere bekendheid van de provinciale politiek onder de inwoners van Drenthe;
- een zichtbare bestuurlijke samenwerking in het noorden door een consequent gezamenlijk optreden in de richting van het Rijk bij gemeenschappelijke belangen;
- landsgrensoverschrijdende samenwerking tussen de overheden en bedrijven;
- een efficiënter werkende overheid door een verder gaande samenwerking tussen de drie noordelijke provincies op het gebied van bijvoorbeeld financiën, ICT en personeelsbeheer.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- de inwoners van Drenthe actief betrekken bij nieuwe beleidsontwikkelingen zodat de statenleden hun taak als volksvertegenwoordiger beter kunnen uitvoeren;
- er voor zorgen dat subsidieregelingen helder, duidelijk en overzichtelijk zijn en dat deze actief bij een breed publiek bekend worden gemaakt;
- een Europaloket in het Noorden oprichten, d.w.z. een informatie-adres waar burgers en ondernemers terecht kunnen met bijv. vragen over Europese wet- en regelgeving, over staatssteun, over subsidiemogelijkheden, over grensoverschrijdende projecten en waar hulp aanwezig is voor het vinden van buitenlandse bestuurlijke relaties en/of handelspartners. Dit loket dient bij voorkeur deel uit te maken van een Europees netwerk.

3. Infrastructuur en mobiliteit

Waar staan we voor?

Het CDA wil voorzien in de behoefte aan mobiliteit en in een goede en veilige bereikbaarheid van steden, dorpen en gebieden. Het betreft de bereikbaarheid van en binnen Drenthe. Er dient een goed net aanwezig te zijn van vlieg-, spoor-, land- en vaarwegen, fietspaden en openbaar vervoer (voorzieningen). Daarnaast speelt de bijdrage van de infrastructuur aan de versterking van de ruimtelijk-economische structuur van de provincie een rol. Hoewel de bereikbaarheid in vergelijking met andere regio's over het geheel genomen goed is en de goedertransportassen voldoen, verlangen wij zoveel mogelijk obstakelvrije transportroutes d.w.z. zo weinig mogelijk oponthoud door files en/of wegwerkzaamheden.

Het beleid op het gebied van verkeer en vervoer (mobiliteitsbeleid) richt zich enerzijds op het verbeteren van het bestaande net van lokale en provinciale wegen en anderzijds op het stimuleren van flexibele vormen van openbaar vervoer. Op veel plaatsen in het landelijk gebied is de auto een belangrijk vervoermiddel. Onderhoud en verbetering van het bestaande wegennet zijn daarom van belang, waarbij de verkeersveiligheid bijzondere aandacht vraagt. De risico's voor de weggebruikers en de aanwonenden moeten zo klein mogelijk zijn.

In het programma van eisen voor de concessieverlening bij het openbaar vervoer wordt bijzondere aandacht besteed aan de te leveren vervoersprestaties op het platteland. Een voorbeeld is dat de buslijnen afgestemd zijn op de aanvangstijden van de scholen en een systeem verkregen wordt met halteplaatsen op verzoek. Ook de recreatiegebieden en transferia bij natuurgebieden kunnen op deze manier met het openbaar vervoer worden ontsloten. Aan de vervoerder worden hoge eisen gesteld m.b.t. een goede klantvriendelijke benadering, een vlotte klachtenafhandeling en de inspraak van een reizigersorganisatie.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een goede en veilige bereikbaarheid van steden, dorpen en gebieden;
- een betaalbaar, rendabel en toekomstvast openbaar vervoersnetwerk;
- vormen van collectief totaal vervoer, waarin bijv. het vervoer van gehandicapten en scholieren alsmede het woon-werkverkeer en de buurtbus zijn gebundeld;
- een effectief verkeersveiligheidsbeleid;
- een vlotte doorstroming van het autoverkeer op de provinciale wegen (de N-wegen);
- een baanverlenging op Groningen Airport Eelde;
- een integrale functie van de kanalen voor de beroeps- en de recreatievaart en een verbeterde functie van de oeverzones door een natuurvriendelijke inrichting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- er op toezien dat de verbreding van de A28 (traject Meppel-Zwolle) en de kortsluiting A28/A32 bij Meppel op een voortvarende wijze tot uitvoering komen;
- met provinciale middelen de verbreding van de N33 bespoedigen;
- via het OV-bureau het concessiebeheer monitoren en analyseren;
- via voorlichting en educatie projecten uitvoeren die gericht zijn op gedragsbeïnvloeding van de verkeersdeelnemers;
- via verkeersonderzoek tijdig de knelpunten bij de doorstroming van autoverkeer op de provinciale wegen signaleren en daarvoor oplossingen aanreiken (bijvoorbeeld een vrijliggende busbaan of een extra rijstrook aanleggen);
- met een financiële ondersteuning de aanleg van transferia in de stadsranden en bij natuurgebieden bevorderen en voorzien in de uitbreiding van het aantal carpoolplaatsen;
- de verkeersveiligheid van provinciale wegen verbeteren door voorlichtingsacties, het aanpassen van wegen aan het weggebruik en door het verharderen van bermgedeelten;
- bij het Rijk druk blijven uitoefenen om te komen tot de aanleg van een snelle spoorverbinding met de Randstad;

- bij het Rijk pleiten voor een verdubbeling van de railverbinding Zwolle-Emmen;
- het vaarwegennet zodanig onderhouden, dat het de beroeps- en recreatievaart voldoende bereikbaarheid biedt, dat aan veiligheidseisen wordt voldaan en dat het verblijfsgebied aantrekkelijk blijft voor recreatie en toerisme;
- transportroutes meer obstakelvrij maken.

4. Waterhuishouding

Waar staan we voor?

De hedendaagse maatschappij is sterk afhankelijk van water. Het behouden of bereiken van een goede kwaliteit en kwantiteit van het grond- en oppervlaktewater is daarom een belangrijke beleidsopgave. De aan- en afvoer van water is niet in alle gebieden optimaal afgestemd op de verschillende gebruiksfuncties. Zo zijn verdroging van natuurgebieden en droogteschade in landbouwgebieden nog steeds knelpunten. Daarnaast vragen de bescherming tegen overstroming en het voorkomen van wateroverlast bij intense neerslag extra aandacht. Het is daarbij essentieel dat water meer ruimte krijgt. Daarom is het belangrijk dat de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen vroegtijdig worden getoetst aan de mogelijkheden van de watersystemen.

Eén van de speerpunten is de implementatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Hiervoor moeten doelstellingen en maatregelen worden uitgewerkt, die uiterlijk in 2009 moeten zijn doorvertaald naar provinciaal beleid. Voor het CDA is de afstemming tussen enerzijds economische en ruimtelijke ontwikkelingen en anderzijds waterkwaliteit en ecologie belangrijk. Afwenteling van problemen naar andere watersystemen en toekomstige generaties wordt tegengegaan. Deze problemen moeten bij de bron worden aangepakt.

Om wateroverlast tegen te gaan moet water worden vastgehouden en geborgen. In het landelijk gebied vindt dit maximaal plaats in de Ecologische Hoofdstructuur en andere natuurgebieden.

De waterschappen kennen een werkgebied dat aansluit bij de stroomgebieden van water. Ze voldoen daarmee aan de eisen die door de Europese Kaderrichtlijn worden gesteld. Samen met de provincie en de gemeenten hebben zij de belangrijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor voldoende water van een goede kwaliteit.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- de implementatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW), met als doel dat het grond- en oppervlaktewater wordt beschermd en een duurzaam gebruik van water wordt bevorderd, waarbij het accent ligt op het behouden of bereiken van een goede waterkwaliteit;
- bescherming tegen wateroverlast, door het water vast te houden en de beschikbaarheid van extra waterberging;
- een zodanige grondwatersituatie (kwalitatief en kwantitatief), dat naast een duurzaam gebruik van grondwater een duurzame ontwikkeling van landbouw-, natuur- en bosgebieden is gewaarborgd;
- mede in het licht van de watersysteembenadering goed functionerende waterschappen als een functionele democratie met primaire taken op het gebied van het waterbeheer, zowel m.b.t. de waterkwantiteit als de waterkwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- belangenorganisaties en burgers actief betrekken bij het uitwerken van de verplichtingen voortkomend uit de KRW;
- het ontwikkelen en vastleggen van de waterkwaliteitsdoelstellingen koppelen aan een analyse van de economische effecten (Analyse doelen-maatregelen-effecten-kosten);
- het Provinciaal Omgevingsplan (POP II) in overeenstemming brengen met de uitkomsten van de implementatie van de KRW, zodat ruimtelijk beleid en het water- en milieubeleid na afweging weer met elkaar in evenwicht zijn;
- het gebruik van diep grondwater als proceswater voor de industrie verminderen, door over te schakelen op gezuiverd oppervlaktewater;
- natuurgebieden en bestaande watergangen benutten voor het bergen van water waarmee de verdroging wordt tegengegaan, de wateroverlast in lager gelegen gebieden wordt beperkt en de inlaat van gebiedsvreemd water wordt voorkomen;
- waterberging ook combineren met functieverandering en meervoudig grondgebruik, bijvoorbeeld door de combinatie van de functies recreatie, natuur en wonen te benutten.

5. Milieu en energie

Waar staan we voor?

Een goede leefomgeving (milieu) is een belangrijke voorwaarde om te bestaan. Daarom is dit voor iedereen een zorg. Dit geldt niet alleen voor de overheid, maar ook voor ieder individu en de verbanden waarin zij opereren. Hierbij denkt het CDA aan bedrijven, belangenorganisaties op het gebied van ondernemen, consumeren, recreatie, verkeer en vervoer. Ook denkt het aan organisaties, die gericht zijn op milieubescherming, milieu-educatie enz. Alleen door een gezamenlijke inspanning kan een goed milieu worden behouden of waar nodig hersteld.

Ook wil het CDA milieudruk niet afwentelen op toekomstige generaties. Economische groei mag niet ten koste gaan van het milieu. Daarom wil het CDA zich inspannen voor een duidelijk vernieuwende en regisserende rol van de provincie, waarbij het behalen van een optimaal milieurendement de toetssteen is voor de inzet van mensen en middelen.

Een ander belangrijk onderwerp is energie. Energie moet betaalbaar, betrouwbaar en schoon worden. Een omschakeling naar duurzame bronnen van energie vraagt veel tijd. Daarom moet nu begonnen worden met energiebesparing, een schoner gebruik van fossiele energiebronnen en de inzet van klimaatneutrale bronnen. Gesloten kassen met warmte-, CO₂- en wateropslag in de bodem dragen bij aan een duurzaam energiebeleid. De landbouw kan bij duurzaamheid een hoofdrol spelen door de productie van bio-ethanol, van koolzaad voor biodiesel, van suiker voor biomassa en door de vergisting voor elektriciteit. Einddoel is de overstap naar duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie. Deze overstap of transitie biedt ook kansen voor innovatie en nieuwe werkgelegenheid.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- de milieubelasting door bedrijven beperken tot de normen zoals gesteld door de wettelijke kaders en provinciale beleidsdoelstellingen door een adequate vergunningverlening, handhaving en milieustimulering;
- een afname van de uitstoot van broeikasgassen (met name kooldioxide);
- meer gebruik van duurzaam opgewekte energie;
- binnen de mogelijkheden van de Wet Milieubeheer meer aandacht voor de preventie en het hergebruik van afval;
- zgn. duurzaam bouwen, d.w.z. een bouwwijze, waarbij zuinig wordt omgegaan met energie en water en gebruik wordt gemaakt van milieuvriendelijke bouwmaterialen;
- zeggenschap houden over de mogelijke opslag van (radioactief) afval in de diepe ondergrond;
- geen chemisch en nucleair afval in de ondergrond opslaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- vergunningen op maat (met ruimte voor ontwikkelingsmogelijkheden) verlenen waarbij is ingespeeld op actuele (technische) ontwikkelingen binnen het bedrijf;
- via het POP II kansrijke gebieden aanwijzen voor de bouw van windmolens;
- de bedrijfsinterne milieuzorg bevorderen, bijvoorbeeld door middel van warmte-koude-benutting binnen de randvoorwaarden m.b.t. de bescherming van de grondwaterkwaliteit;
- de teelt en verwerking van biomassa mogelijk maken in samenwerking met gemeenten, bedrijfsleven en terreinbeherende organisaties;
- het gebruik van biodieselpompen stimuleren;
- via een stimuleringsfonds het gebruik van duurzame energie bevorderen, bijvoorbeeld voor het aanbrengen van zonnecollectoren en voor installaties voor warmtekrachtkoppelingen en biogasvergisting;
- gemeenten aansporen om beleid te ontwikkelen en te handhaven m.b.t. het tegengaan van landschapontsierende reclame, verpauperde bedrijfsterreinen en vervuilde erven;
- vanuit de provincie samen met anderen de bewustwording over het gebruik van energie stimuleren.

6. Landelijk gebied

6.1. Plattelandsontwikkeling

Waar staan we voor?

Drenthe is een provincie met relatief veel landelijk gebied. Het is een karakteristieke plattelandsprovincie, met als belangrijkste kenmerken de kleine dorpen en kernen, relatief veel landbouwgrond, veel natuur en een landschap met cultuurhistorische waarde. Kortom: een gewilde omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Het CDA wil daar zorgvuldig mee omgaan. Het platteland heeft een eigen dynamiek en is constant in ontwikkeling. In sociaal en cultureel opzicht verandert er veel. Er zijn in de maatschappij trends zichtbaar zoals de toegenomen behoefte om te recreëren, toename van autoverkeer, de trek van de stad naar het platteland en plattelandsbewoners die in de steden werken. Deze trends hebben belangrijke gevolgen voor sociale netwerken in het landelijk gebied en het voorzieningenniveau. Ze zijn van invloed op de lokale samenlevingen, de economie en de ruimtelijke inrichting en leiden er toe dat het platteland zich voortdurend aan het vernieuwen is. Plattelandsvernieuwing is echter een omvangrijk en ingewikkeld proces, waarbij veel aspecten een rol spelen. Dit proces vraagt bovendien van gebied tot gebied een andere aanpak. Daarom kiest het CDA voor een gebiedsgerichte benadering met ruimte voor maatwerk dat geleverd kan worden in samenwerking met verschillende partijen in de gebieden. Ook wil het CDA ondersteuning geven aan de motoren van de plattelandseconomie: MKB-achtige bedrijvigheid, landbouw en recreatie. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan over het verplaatsen van recreatiebedrijven, het aansluiten op het digitale netwerk of het versterken van het voorzieningenniveau in de dorpen.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een ontwikkeling van het platteland realiseren die zorgt voor een (economisch en sociaal-maatschappelijk gezien) duurzame werk- en leefomgeving;
- ruimte voor plattelandsondernemers met nieuwe of verbrede activiteiten, zoals zorgboerderijen, agritoerisme en particulier natuurbeheer;
- een integrale gebiedsontwikkeling die rekening houdt met milieu, natuur, landschap en water;
- een gebiedsgerichte aanpak die de planologische mogelijkheden van het landelijk gebied met de daarin gelegen woonkernen op een creatieve wijze benut;
- ontwikkelingen realiseren die kwaliteit (in termen van leefbaarheid, bereikbaarheid en voorzieningen) aan een gebied toevoegen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- de rijks- en EU-middelen, die via het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) de komende jaren beschikbaar komen, voor een belangrijk deel inzetten voor het verbreden en stimuleren van de plattelandseconomie en daarmee een bijdrage leveren aan de sociaal-economische ontwikkeling van het platteland;
- de ombouw van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen tot woningen of voor andere niet-agrarische activiteiten mogelijk maken, voor zover dat de kwaliteit van het landelijk gebied niet aantast;
- de op gang gekomen ontwikkelingen in het Hunzegebied en de Veenkoloniën krachtig ondersteunen;
- de mogelijkheden onderzoeken om in het hele buitengebied huisnummerbordjes bij inritten aan te brengen om de bereikbaarheid voor o.a. hulpverleningsdiensten te vergemakkelijken.

6.2. Natuur en landschap

Waar staan we voor?

Natuur en landschap bepalen in hoge mate de kwaliteiten van het landelijk gebied in Drenthe. Uit het oogpunt van rentmeesterschap verdienen de kenmerken en daarmee de kwaliteiten van het landelijk gebied bescherming. Vertrekpunt daarbij is het veiligstellen van landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden.

Maar vanuit het besef dat elk nieuw initiatief ook kwaliteit aan het landschap behoort toe te voegen moet niet elk nieuw initiatief bij voorbaat al onmogelijk worden gemaakt. Door middel van deze zgn. ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie worden ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken en recreëren mogelijk gemaakt die niet ten koste gaan van het landschap maar juist kwaliteit aan het landschap toevoegen.

Het natuurbeleid richt zich op een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en de natuurlijke levensgemeenschappen. Het beleid spitst zich toe op de realisering van een bijzondere natuurkwaliteit in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In samenhang met het water- en milieubeleid wordt een bijbehorende omgevingskwaliteit nagestreefd.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- in het ruimtelijk beleid een ontwikkelingsgerichte benadering van het landschap, waardoor in het landelijk gebied activiteiten en projecten mogelijk worden die kwaliteit aan het landschap toevoegen;
- een spoedige realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- een verbetering van de kwaliteit van de natuurgebieden, onder meer door het tegengaan van versnippering en verdroging, het benutten van mogelijkheden voor waterberging en het realiseren van ecologische verbindingen;
- het beheer en onderhoud van het landschap niet uitsluitend als het domein zien van de natuurorganisaties, maar daarbij ook ruimte houden voor agrarische bedrijven en particuliere landeigenaren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- in het ruimtelijk beleid de ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie toepassen, waardoor in het landelijk gebied activiteiten en projecten mogelijk worden die kwaliteit aan het landschap toevoegen;
- door middel van grondverwerving, inrichting en beheer voortvarend werken aan de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- de mogelijkheden van agrarisch en particulier natuurbeheer voor de EHS nadrukkelijk benutten;
- overleg tussen de terreinbeheerders en de agrarische sector op gang brengen om groene en blauwe diensten te ontwikkelen die door agrarische ondernemers tegen een vergoeding kunnen worden geleverd;
- de EHS herijken door de ruimtelijke samenhang, de gewenste milieu- en waterkwaliteit en de robuustheid nader uit te werken en zo nodig komen tot voorstellen voor herbegrenzing;
- de natuur- en milieueducatie bevorderen, door ondersteuning van voorbeeldprojecten en voorlichtingscampagnes;
- landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle elementen herstellen en beheren met inschakeling van agrariërs en landeigenaren.

7. Economische ontwikkeling

7.1. Werken, Ondernemen en Leren

Waar staan we voor?

Drenthe heeft samen met Friesland en Groningen in de jaren 2000 t/m 2006 uitvoering gegeven aan het “Kompas voor het Noorden”, een programma om de economische ontwikkeling te stimuleren. Deze noordelijke samenwerking heeft aan Drenthe een positieve impuls gegeven en heeft er aan bijgedragen dat ten opzichte van de rest van Nederland een inhaalslag gemaakt is. Toch is de achterstand niet weg. Volgens de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek is er in Noord-Nederland nog altijd sprake van een hogere werkloosheid, een lagere participatiegraad en een lager gemiddeld opleidingsniveau dan elders in het land.

In Drenthe is 70% van de werkgelegenheid gerelateerd aan het MKB (Midden- en Kleinbedrijf). Deze bedrijven zijn de drijvende kracht van de Drentse economie. Het CDA vindt dat de provincie deze bedrijven de mogelijkheid moet bieden om zich te ontwikkelen door bedrijven faciliteiten te bieden voor product vernieuwing en verbreding van het aanbod. Het CDA wil tevens het MKB in staat stellen om producten en diensten internationaal op de markt te brengen. Verder moet het MKB laagdrempelig toegang hebben tot kennis op ICT-gebied en de krachten bundelen door samenwerking. Het CDA verwacht van de overheid dat ze naast de ondernemers staat en samen met hen kijkt naar oplossingen voor de problemen die zij tegenkomen.

In de economische kernzones in Drenthe (Groningen-Assen, Meppel–Hoogeveen en Emmen-Coevorden) is de werkgelegenheid in de afgelopen jaren toegenomen. Verdere verbetering van het vestigingsklimaat (o.m. door de aanwezigheid van een voldoende oppervlakte (gerevitaliseerde) bedrijfsterreinen) van deze zones vindt het CDA van belang, vooral om grote bedrijven voor nieuwvestiging in deze regio te interesseren.

Drenthe kent een relatief hoge jeugdwerkloosheid. Blijkbaar is een groot deel van de jongeren niet in staat om passend werk te vinden. Dat zegt iets over het aanbod op de arbeidsmarkt, maar het roept ook vragen op over de toerusting van de jongere voor de arbeidsmarkt. In de afgelopen jaren is door landelijke projecten zoals de Task Force Jeugdwerkloosheid geprobeerd om jongeren “binnen boord” te houden. Verbeteringen in de aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt zijn al wel waarneembaar, maar het CDA ziet in de komende jaren nog een prominente en actieve rol weggelegd voor de provincie. Met de oprichting van een Task Force Jeugdwerkloosheid Drenthe kunnen meer werkplekken voor jongeren worden gecreëerd.

Er komt een ontwikkeling op gang dat het meer seriematige werk verdwijnt naar lage lonen landen. De omslag naar een kennisindustrie zal ook in Drenthe moeten worden gemaakt. Niet alle schoolverlaters kunnen aan de slag in deze nieuwe meer kennisintensieve sector. Deze problematiek wordt in Drenthe samen met de twee andere noordelijke provincies gezamenlijk opgepakt. Toch kent Drenthe in dit geheel een eigen dynamiek, die het rechtvaardigt dat de provincie met een eigen sociaal-economisch beleidsplan komt. Volgens het CDA moet dit plan aandacht schenken aan de veranderende werkgelegenheidsopbouw en aan daarmee verwante zaken zoals de aansluiting van de opleidingen op de arbeidsmarkt, de aanwezigheid van voldoende stageplaatsen en de arbeidsparticipatie in het algemeen. Verder zal dit plan in moeten gaan op de mogelijkheden voor bijvoorbeeld startende jonge ondernemers, voor ondernemen op het platteland, etc. Het plan kan tevens dienen als basis voor de inbreng van de provincie in andere plannen zoals de regiovisie Groningen-Assen en in plannen die op rijks- en EU-niveau worden ontwikkeld.

Ook in een eerder stadium is een actieve overheidsrol weggelegd bij het verbeteren van de werkgelegenheid. Het voeren van een gedegen onderwijsachterstandenbeleid kan de werkgelegenheidssituatie in Drenthe verbeteren. Met name vanuit welzijnsinstellingen komt de oproep

aandacht te besteden aan de gezinnen (met kinderen) die met een minimum inkomen rond moeten komen. De onderwijskansen voor deze groep kinderen lijken eerder af te nemen, dan dat er sprake is van een mooi toekomstperspectief. Gerichte inzet op het betrekken van de ouders bij de schoolprestaties van hun kind is één van de middelen die het CDA voorstaat om de kansen te keren.

Daarmee is het probleem nog niet opgelost, want vaak sluit de vraag vanuit de markt niet aan bij het aanbod van personeel. Om de ontwikkelingskansen van het individu te vergroten en de economische ontwikkeling in deze regio te ondersteunen zijn de volgende punten belangrijk:

- goed zicht op de vraag naar geschoold personeel in de verschillende sectoren;
- een daarop aansluitend scholingsaanbod;
- stimuleringsmaatregelen om kinderen te motiveren om opleidingen te volgen waarin kans op werk is;
- betere afstemming tussen bedrijven en scholen;
- ondersteuning van leerbedrijven;
- het stimuleren van passende bij- en omscholingsmogelijkheden voor werklozen;
- vrouwen beter in staat stellen om betaald werk te verrichten;
- meer gebruik maken van expertise van de oudere werknemer;
- meer aanbod van HBO- en ook academische opleidingen om aan de toenemende behoefte aan hoger opgeleiden tegemoet te komen. Zo zou onderzocht moeten worden of bepaalde propedeusestudies in Drenthe gevolgd kunnen worden, die in het verlengde liggen van het bestaande HBO.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een samenleving van mensen die de kans krijgen en benutten om een hoog en duurzaam welvaartsniveau te realiseren;
- voldoende werkgelegenheid zodat er meer mensen aan de slag kunnen gaan;
- ruimte voor ondernemingszin en creatief ondernemerschap;
- een samenwerking tussen ondernemers, maatschappelijke instellingen en overheden die aantrekkelijke vestigingsplaatsen voor bedrijven en burgers weet te scheppen;
- samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen, door uitwisseling van kennis;
- grensoverschrijdende samenwerking in internationale projecten/netwerken;
- dat er voldoende aanbod van gekwalificeerd personeel is;
- dat vliegveld Eelde in staat is om tot een economisch gezonde exploitatie te komen;
- de nutsfuncties voor iedereen betaalbaar en toegankelijk houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- een sociaal-economisch beleidsplan voor Drenthe opstellen;
- een Task Force Jeugdwerkloosheid Drenthe oprichten om meer werkplekken voor jongeren te creëren;
- voldoende geld vrijmaken voor een permanente Drentse promotiecampagne in binnen- en buitenland;
- maatregelen initiëren die bijdragen aan product vernieuwing in het MKB;
- een bijdrage leveren aan het genereren van meer opleidingen op HBO- en universitair niveau.
- in samenwerking met het Rijk de provinciale inzet op het gebied van het bestrijden van onderwijsachterstand vergroten;
- maatregelen nemen ter verbetering van de aansluiting van schoolverlaters op de arbeidsmarkt;
- de samenwerking tussen noordelijke provincies verstevigen, waarbij zo mogelijk ook de provincie Overijssel wordt betrokken;
- regels en procedures vereenvoudigen en stimuleren dat gemeenten van elkaar leren bij de realisering hiervan;
- de samenwerking tussen bedrijfsleven, overheden, kenniscentra en onderwijsinstellingen bevorderen;

- de bij de Rijks Universiteit Groningen en de Hogeschool Drenthe aanwezige expertise meer benutten bij het stimuleren van de economische ontwikkeling;
- de realisering van leerwerktrajecten en leerbedrijven stimuleren;
- onderwijsinstellingen belonen voor het aanbieden van nieuwe opleidingsmodules die op de arbeidsmarkt inspelen;
- de baanverlenging van vliegveld Eelde benutten voor een goede regionale ontsluiting van het vliegverkeer en aansluitend daarop het daar aanwezige bedrijventerrein op een passende wijze benutten ook voor niet direct met de luchtvaart verbonden bedrijvigheid.

7.2. Toerisme en recreatie

Waar staan we voor?

De sector toerisme en recreatie is volop in beweging. Toerisme is een belangrijke economische sector in Drenthe, die een aanzienlijke werkgelegenheid biedt. Veel voorzieningen voor recreatie en toerisme hebben een betekenis voor bewoners van het platteland. De leefbaarheid van het platteland wordt door het toerisme bevorderd.

Drenthe neemt een belangrijke plaats in op de toeristische markt. Het landschap, de natuur en de cultuurhistorie zijn wezenlijke bestanddelen van het Drentse recreatief-toeristische produkt. Het vraagt veel inspanning om een blijvende vooraanstaande plaats binnen de toeristische markt te verwerven. Wanneer de ruimte om te ondernemen in de recreatief-toeristische sector door regelgeving op het gebied van natuur en milieu niet (meer) goed mogelijk is, is flankerend gebiedsgericht beleid nodig voor het vinden van oplossingen. Het project van de Recron en de Milieufederatie in Zuidwest Drenthe is hiervan een goed voorbeeld.

Het CDA ziet toerisme en recreatie als een groeisector en is een voorstander van een krachtige aanpak. Nieuwe ontwikkelingen en trends vereisen alertheid en een actieve houding van de provincie en de gemeenten.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- de recreatief-toeristische sector zien als een volwaardige sector, zowel in relatie tot het economische belang als in relatie tot het ruimtelijk beleid;
- voldoende mogelijkheden voor de kwalitatieve en economische ontwikkeling van de verblijfs- en dagrecreatie binnen het landelijk gebied;
- uitbreidingsmogelijkheden van bestaande recreatiebedrijven binnen de Ecologische Hoofdstructuur;
- een goede bereikbaarheid van recreatiegebieden en grootschalige dagrecreatieve objecten;
- Drenthe als dé Fietsprovincie van Nederland kunnen promoten;
- het archeologisch erfgoed als een toeristisch spannende trekpleister kunnen zien;
- meer ruimte voor de vaarrecreatie;
- het TT-circuit en TT-world zien als een internationaal evenemententerrein en als een publiekstrekker voor buitenlandse toeristen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- maximaal inzetten op ondersteuning van die recreatief-toeristische bedrijven die in hun ontwikkeling worden bedreigd door de aanwijzing van de Natura-2000 gebieden;
- een actief promotiebeleid voeren ter ondersteuning van het recreatief-toeristisch bedrijfsleven, zowel in algemene zin als in relatie tot de streekeigen cultuur;
- het beleid voor vernieuwing en het in stand houden/onderhouden van de recreatief-toeristische fietsinfrastructuur krachtig ondersteunen bijvoorbeeld door het ontwikkelen van knooppuntfietsroutes;
- de ontwikkeling en aanleg van een fijnmazig netwerk van wandelwegen in het landelijk gebied ondersteunen;

- vrijkomende agrarische bebouwing mede benutten voor een recreatieve bestemming, zoals de vestiging van toeristische appartementen, groepsaccommodaties, e.d.;
- een actief beleid voeren ten aanzien van de ontwikkeling van aanlegvoorzieningen en passantenhavens in de kernen Assen, Meppel, Hoogeveen, Nieuw-Amsterdam en Coevorden.

7.3. Land- en tuinbouw

Waar staan we voor?

Een belangrijke economische sector, naast de industrie en de recreatieve sector, is de land- en tuinbouw. De land- en tuinbouw is in Drenthe goed voor ca. 10% van de werkgelegenheid. Als voedselproducent, als leverancier van grondstoffen en als beheerder van natuur en landschap levert de land- en tuinbouw een grote bijdrage aan de welvaart en aan de leefbaarheid in het algemeen. Deze sector is daarom van onmisbare betekenis voor de Drentse samenleving. Hij zal ook in de toekomst over voldoende ontwikkelingsruimte moeten kunnen beschikken. Het platteland mag niet op slot. Daarom vraagt het Drentse platteland met daarin moderne veehouderij- en akkerbouwbedrijven om een stimulerend provinciaal beleid.

Door allerlei maatregelen op het gebied van de mest- en stankwetgeving en de uitwerking van Europese richtlijnen zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet, is een actualisering van de Drentse Landbouwagonderwerpen van groot belang.

Het CDA hecht grote waarde aan een eigentijdse landbouw met ruimte voor ondernemerschap. In de sector is veel dynamiek. Jonge enthousiaste ondernemers zijn op zoek naar nieuwe wegen die aansluiten bij maatschappelijke veranderingen. De provincie heeft als taak voorwaarden te scheppen voor een veilige, duurzame en concurrerende landbouw. Integratie en samenhang van verschillende beleidsterreinen zijn daarvoor belangrijk. Het CDA wil ruimtelijke belemmeringen verminderen, zorgen voor structuurverbetering via landinrichting en kavelruil, en ondersteuning geven bij investeringen in bedrijfsvernieuwing. Het CDA vindt dat vanuit het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) voldoende middelen aangewend moeten kunnen worden om de sector de noodzakelijke ondersteuning te bieden. Dat geldt ook voor het stimuleren van de ecologische en biologische landbouw.

Met een doelmatige afstemming tussen het beleid voor de ruimtelijke ordening, het milieu en het water kan de provincie goede omstandigheden creëren voor een perspectiefrijke bedrijfstak.

Het glastuinbouwgebied in Zuid-Oost Drenthe is van groot belang voor de werkgelegenheid. Voor de toekomst verdient energietransitie (het op termijn verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen) overheidssteun. Biovergisting biedt kansen én voor de akkerbouw in de Veenkoloniën én voor de glastuinbouw. Verder zijn er innovatieve ontwikkelingen gaande die de komende jaren het energieverbruik aanzienlijk efficiënter maken. Het CDA wil deze ontwikkelingen ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een veilige, duurzame en concurrerende land- en tuinbouw;
- dat de land- en tuinbouw een dynamische bedrijfstak is die zich richt op kwaliteitsverbetering en op versterking, verbreding en vernieuwing van de productie;
- meer mogelijkheden voor inkomensvorming in de landbouw, door ruimte te bieden voor diverse vormen van plattelandsvernieuwing en agrarisch natuurbeheer;
- dat het glastuinbouwgebied bij Erica en Klazienaveen kan uitgroeien tot een nationale vestigingsplaats voor nieuwe en te verplaatsen tuinbouwbedrijven;
- de energie vanuit de glastuinbouw in de vorm van vrijkomende elektriciteit en restwarmte kunnen benutten;
- de toepassing van het gebruik van alternatieve energiebronnen (zoal covergisting);
- kleinschalige landinrichtingsprojecten die in een overzienbare periode tot uitvoering kunnen komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- de Drentse Landbouwagonde actualiseren;
- projecten in de landbouw ondersteunen die gericht zijn op kwaliteitsverbetering en op versterking, verbreding en vernieuwing van de landbouwproductie;
- met financiële middelen bedrijfsverplaatsing ondersteunen, wanneer dat nodig is voor de realisering van het ruimtelijk beleid;
- via een gebiedsgerichte aanpak en met de inzet van een provinciaal instrumentarium op zoek naar oplossingen voor perspectiefvolle bedrijven die in hun ontwikkeling worden bedreigd door de Ammoniakwetgeving en de Natura-2000 gebiedsaanwijzing;
- projecten voor platteland vernieuwing stimuleren en ondersteunen;
- de ecologische en biologische landbouw stimuleren, vooral door te helpen bij het vinden van afzetmogelijkheden en door voorlichting aan consumenten;
- de Ruimte-voor-Ruimte-regeling (sloop van vrijkomende bedrijfsgebouwen van intensieve veehouderij in ruil voor een nieuwe woning) als subsidieregeling meer geschikt maken voor de Drentse praktijk;
- de vestiging van glastuinbouwbedrijven in Erica en Klazienaveen een extra impuls geven;
- medewerking verlenen aan de ontwikkeling van ruimtelijke plannen waarmee het mogelijk wordt om een glastuinbouwgebied te situeren in de nabijheid van een woningbouwproject of andere bebouwing waar de energie vanuit de glastuinbouw optimaal kan worden benut;
- de inzet van het instrument kavelruil en van landinrichting op Drentse maat bevorderen.

8. Cultuur, welzijn en zorg

8.1. Cultuur

Waar staan we voor?

Cultuur neemt een belangrijke plaats in binnen de Drentse samenleving. Uitgangspunt is ruimte voor een interculturele samenleving met behoud van ieders identiteit. Het CDA kiest voor een beleid gericht op mensen die tot nu toe weinig deelnemen aan cultuur en kunst. Het wil, vooral onder jongeren, zowel actieve als passieve deelname aan met name de amateurkunst bevorderen. Culturele evenementen en festivals vervullen daarin een belangrijke rol. Het provinciale uitgangspunt van vraaggericht werken geldt, net als bij welzijn en zorg, ook voor kunst en cultuur. Er zal aandacht moeten zijn voor een goede spreiding van het culturele aanbod. Daarnaast is samenwerking tussen de verschillende kunstdisciplines van groot belang om de voorzieningen te versterken, bijvoorbeeld tussen het Drents Museum en de Buitenplaats Eelde.

Voor de herkenbaarheid en identiteit van Drenthe is het behoud en versterken van de eigen cultuur en historie belangrijk. Het Drents Museum heeft hierin een heel belangrijke rol. Dat geldt ook voor RTV Drenthe, die niet alleen een waardevolle bijdrage levert aan de Drentse cultuur, maar ook zorgt voor betrokkenheid van mensen bij hun directe leefomgeving en bij het openbaar bestuur.

Het Huis van de Taal is van belang voor het bewaren en uitdragen van de Drentse taal. De Stichting Drents Plateau geeft in de meest ruime zin betekenis aan het streekeigen culturele erfgoed.

Beeldbepalende objecten en panden van bijzondere architectonische kwaliteit en cultuurhistorische betekenis moeten in stand worden gehouden. Maar ook de jonge monumenten en industriële objecten verdienen extra aandacht. Daarnaast moet er oog zijn voor nieuwe architectuur.

Bibliotheken vervullen een belangrijke rol in het voorzien van (digitale) informatie, leesbevordering en educatie.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een regionale spreiding van culturele voorzieningen;
- een versterkt aanbod, door samenwerking van verschillende kunstdisciplines;
- een regionale omroep die qua cultuur en taal een sterke band heeft met de Drentse samenleving;
- instandhouding (door onderhoud en restauratie) van monumenten met een belangrijke (provinciale of regionale) cultuurhistorische waarde;
- permanente aandacht voor het Drentse culturele erfgoed en voor monumentenzorg;
- het Nedersaksisch opnemen in het Europese Handvest voor regionale en minderheidstalen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- op basis van de Cultuurnota “De kunst van het combineren” en via een daarop toegesneden subsidiebeleid de ontwikkelingen van en de deelname aan uitingen op het gebied van kunst en cultuur bevorderen. Hierbij dienen combinatiemogelijkheden van kunst en cultuur met activiteiten op het gebied van economie, stedelijke ontwikkeling, landschap, toerisme en welzijn te worden benut;
- kinderen op jonge leeftijd laten kennismaken met kunst en cultuur, omdat het grenzen verlegt en deuren van nieuwe werelden opent;
- creativiteit en muzikale vorming op scholen bevorderen door middel van extra stimuleringsimpulsen naast bestaande activiteiten zoals het kunstmenu en het Actieplan Cultuurbereik;
- de organisatie van culturele evenementen zoals festivals ondersteunen;
- een museumnota ontwikkelen met een beleidsvisie op het toekomstige beheer en gebruik van de Drentse musea en de daar verzamelde collecties;

- aan cultuurhistorisch waardevolle monumenten en gebouwen bijzondere aandacht schenken, door de mogelijkheden te verkennen voor het instellen van een monumentencultuurfonds;
- de Stichting Oude Drentse Kerken meer financiële armslag geven om vrijkomende oude kerken een nieuwe functie te geven om ze daarmee te bewaren voor het nageslacht;
- bijdragen aan de ontwikkeling van een visie op de bibliotheek van de toekomst, waarin naast kansen m.b.t. nieuwe werkwijzen ook expliciete aandacht voor ouderen is, die niet met ict-toepassingen vertrouwd zijn;
- via het Drentse Huis van de Taal er voor zorgen dat het Drents een prominentere rol krijgt in het basisonderwijs;
- het Huis van de Taal benutten voor het onderhouden van contacten met andere streektaalorganisaties in het Nedersaksisch taalgebied.

8.2. Welzijn en sociale samenhang

Waar staan we voor?

De samenleving lijkt op een brug die gebouwd is op pijlers. Niet alleen de economische pijler, maar ook de welzijnspijler draagt de brug en geeft deze zijn stevigheid. Het CDA bouwt beide pijlers tegelijk op. De welzijnspijler is in het provinciaal beleid opgebouwd uit een aantal elementen, die tezamen de samenleving zo vorm geven dat iedereen zich er thuis voelt. Een aangenaam sociaal klimaat draagt bij aan het welzijn van burgers.

Het CDA kiest voor een welzijnsbeleid, waarbij leefbaarheid van stad en platteland centraal staat. Prioriteit wordt gegeven aan mensen in achterstandsituaties. Het vrijwilligerswerk speelt daarin een grote rol. Voor de kwaliteit van die samenleving zijn vrijwilligers onmisbaar. Ook in de provincie geven vrijwilligers handen en voeten aan een groot deel van het welzijnsbeleid. Het vrijwilligerswerk door en voor ouderen, van ouders in de school van hun kinderen, in het kerkelijk werk, in de sport, in het gehandicaptenwerk, in de zorg en bij het natuurbeheer verdient een volwaardige plaats.

Verenigingen en andere maatschappelijke verbanden op het gebied van zorg, sport, ouderen, mensen met een beperking, cultuur en etniciteit wil het CDA indien nodig een steuntje in de rug geven. Deze maatschappelijke verbanden zijn niet alleen natuurlijke ontmoetingsplaatsen, maar dragen ook bij aan waarden zoals gezondheid door sporten, creativiteitsontwikkeling en ontmoeting.

Sport en sportverenigingen zijn belangrijk voor de samenleving. Sport draagt bij aan de gezondheid. Sport en beweging zijn van belang bij het tegengaan van overgewicht of de aanpak van probleemjongeren. Sporten is een goede vrijetijdsbesteding en is waardevol voor sociale verbanden. Deelname aan sport laat een verschuiving zien. Niet iedere sporter kiest er voor om zich aan te sluiten bij een vereniging. Ook is er sprake van sport in bedrijven op recreatief gebied, zowel in georganiseerd als in ongeorganiseerd verband. Deze breedtesport (amateursportuitingen in de meest brede zin van het woord) vraagt om specifiek beleid en hier is voor de provincie een taak weggelegd.

Vanuit haar regietaak richt de provincie zich op ontwikkelingen die de verantwoordelijkheid van mensen voor hun directe leefomgeving helpen vergroten. Het provinciaal beleid spitst zich toe op de bevordering van de inhoudelijke deskundigheid van vrijwilligers. De behoefte aan deskundigheid bij vrijwilligers blijft onverminderd groot. De beschikbaarheid van provinciale middelen voor deskundigheidsbevordering zal in brede kring bekendheid moeten krijgen.

Het CDA pleit ervoor om in overleg met de vrijwilligers te bezien in welke mate de provincie binnen haar bevoegdheid stimulerend op kan treden. Het is vanzelfsprekend dat de provincie daarbij het algemene en het identiteitsgebonden vrijwilligerswerk betreft.

Wat willen we bereiken?

Wij willen:

- een provinciaal welzijnsbeleid, waarin de welzijnssector een eigen specifieke rol heeft in het gebiedsgerichte beleid;
- via het onderzoeksbureau de sociale kaart van Drenthe zo goed mogelijk op peil houden, zodat hiermee tijdig maatschappelijke trends gesignaleerd worden en in samenwerking met gemeenten en organisaties maatwerk kan worden geleverd in het welzijnswerk;

- vernieuwende projecten die gericht zijn op het voorkomen van achterstanden, zowel in taal als integratie;
- voorkomen dat kinderen steeds dikker worden en lijden aan overgewicht;
- kiezen voor een beleid dat gericht is op het bevorderen van zoveel mogelijk deelname aan sportbeoefening. Prioriteit hebben ouderen, jongeren, chronisch zieken en gehandicapten. Ook voor nieuwkomers is deelname aan sport een gezonde mogelijkheid tot integratie in de samenleving;
- heldere, duidelijke en overzichtelijke subsidieregels die bij een breed publiek bekend zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan:

- bij de uitvoering van het gebiedsgerichte beleid op basis van het Provinciaal Omgevingsplan rekening houden met geïntegreerd welzijnsbeleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn;
- met behulp van de sociale kaart van Drenthe inspelen op nieuwe trends;
- samen met de gemeenten, scholen en instellingen voor kinderopvang op zoek naar mogelijkheden voor een verlengde schooldag om het combineren van werken, zorgen en opvoeden voor gezinnen met jonge kinderen mogelijk te maken;
- projecten ondersteunen op het gebied van taal, dialoog en integratie;
- een verdere ontwikkeling van de breedtesport in samenwerking met gemeenten, maatschappelijke organisaties en sportverenigingen ondersteunen;
- de samenwerking tussen kenniscentra, gemeenten, gezondheidsinstellingen, scholen en sportaanbieders stimuleren om de toename van het aantal kinderen met overgewicht af te remmen;
- initiatieven voor stimuleringsprojecten voor doelgroepen en voor talentvolle (amateur)sporters sponsoren;
- de Algemene Subsidie Verordening bijstellen wanneer deze leidt tot onbedoelde neveneffecten (bijvoorbeeld een verhoging van de administratieve lastendruk of het verloren dreigen te gaan van kleine op zich zelf nuttige organisaties en instellingen);
- wat vaker en wat royaler het instrument waarderingssubsidie inzetten.

8.3. Zorg.

Waar staan we voor?

Zorg is een veelomvattend woord. Zorgen voor elkaar, zorgen voor kinderen, vrijwilligerszorg, mantelzorg, maar ook professionele zorg voor verschillende groepen zoals mensen met een beperking, jeugdzorg, ouderenzorg, kraamzorg, verpleegzorg, huishoudelijke zorg, medische zorg, etc.

De laatste jaren is de zorg sterk in beweging. In de zorgsector is sprake van vermaatschappelijking van de zorg, een proces dat er toe gaat leiden dat ouderen en mensen met een beperking zelfstandig wonen en thuis de noodzakelijke zorg en welzijnsdiensten ontvangen. Het is een provinciale taak om zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en gemeenten te activeren om kleinschalige woon-zorg-zones in de dorpen te realiseren.

Multifunctionele zorgvoorzieningen zijn van groot belang voor de (sociale) leefbaarheid van het platteland uitgaande van de gedachte dat zorg dichtbij huis aangeboden moet kunnen worden. De welzijns- en zorgvragen ten gevolge van de deconcentratie van de zorg voor mensen met lichamelijke en verstandelijke beperkingen en van de vergrijzing krijgen veel aandacht. De komende jaren zal de vraag naar dergelijke voorzieningen toenemen.

Het CDA wil deze ontwikkeling zo veel mogelijk ondersteunen. Zo zijn pilot-projecten gestart en gefinancierd voor zorgboerderijen, voor mantelzorg en voor palliatieve zorg c.q. hospices. In afwachting van en vooruitlopend op een structurele financiering heeft de provincie voor deze pilot-projecten middelen beschikbaar gesteld om deze typen zorg van de grond te tillen. Dit vraagt om een vervolg.

Het CDA in Drenthe wil dat mensen oog hebben voor elkaar en elkaar vooruit helpen: samenwerken om een solidaire samenleving te maken. Dat wat vanzelfsprekend zou moeten zijn is niet altijd vanzelfsprekend. Zorg begint bij verantwoording nemen voor je eigen keuzes en je mede verantwoordelijk voelen voor het welzijn van anderen. Het CDA staat tussen de mensen en voelt zich

nauw betrokken bij hun wel en wee. Het beseft echter ook dat de zorg voor het overgrote deel door de mensen zelf en niet door de overheid wordt geboden. Het CDA vindt het belangrijk om de “zorgers” te ondersteunen. Dat betekent: ouders helpen bij hun zorgtaken of volwassenen ondersteunen die hun ouder wordende moeder of vader bijstaan. Meer in het algemeen geldt dit voor alle mantelzorgers. En zorg is ook een goede gezondheidszorg garanderen die voor iedereen toegankelijk is.

Het CDA maakt zich sterk voor een goede positie van de mantelzorgers. Het Steunpunt Mantelzorg en de verschillende mantelzorgprojecten zijn een goed begin. Ook in de toekomst verdienen deze ondersteuning.

De toename van het aantal ouderen maakt bezinning op een nieuw ouderenbeleid nodig. Dé oudere bestaat niet, want met de toename van het aantal ouderen nemen ook de verschillen toe. Deze hebben vooral te maken met hun zelfredzaamheid. Een onderscheid kan worden gemaakt in fysieke, financiële en sociale zelfredzaamheid. Het CDA vindt het van belang dat er de komende jaren extra aandacht komt voor de wensen van de groeiende groep ouderen. Deze moeten samen met de betrokkenen in beeld gebracht worden en vervolgens ook zo goed mogelijk worden gerealiseerd.

Wat betreft de jeugdzorg kiest het CDA voor een beleid dat gericht is op een optimale ondersteuning van gezinnen door indien nodig in een vroegtijdig stadium opvoedingsondersteuning en begeleiding te bieden. Jeugd(gezondheids)zorg vraagt om een preventieve aanpak waarbij signalen om hulp zo snel mogelijk worden herkend. Zo kan daadwerkelijke hulp zo vroeg mogelijk, zo licht mogelijk en zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving plaatsvinden. Jeugd(gezondheids)zorg moet laagdrempelig, samenhangend en flexibel zijn, waarbij naast hulp ook advies en informatie zoveel mogelijk in de directe omgeving van jeugdigen en opvoeders beschikbaar zijn. Het gemeentelijke jeugdbeleid is hierbij leidend.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- geen wachtlijsten in de jeugdzorg;
- ouderen langer in de dorpen laten wonen, ook wanneer zij meer van zorg afhankelijk worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan:

- alle generaties betrekken bij het generatiebeleid dat niet alleen ouderen maar alle burgers aangaat;
- solidariteit bevorderen, niet alleen tussen generaties, maar ook tussen zieke en gezonde ouderen en tussen arm(e ouderen) en rijk(e ouderen);
- een speerpunt van beleid maken om eenzaamheid te voorkomen;
- een versoepeling in de regels voor het bouwen en voor woningtoewijzing bevorderen zodat mantelzorg in de directe woonomgeving mogelijk wordt;
- proberen om voldoende opvanghuizen en/of kleinschalige woonvormen te realiseren waarmee o.m. mantelzorgers of verzorgenden (tijdelijk) kunnen worden ontlast;
- in de jeugdzorg maatregelen treffen om de wachtlijsten te voorkomen en met name de pleegzorg meer direct toegankelijk te maken;
- door middel van een stimuleringsregeling de Jeugdzorg Drenthe en het gemeentelijke jeugdbeleid beter op elkaar laten aansluiten om het aanbod voor preventief jeugdbeleid te verbeteren;
- de gemeenten ondersteunen bij het opzetten van een zorgstructuur rond scholen, waarin school, hulpverleners, politie en justitie samenwerken;
- zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en gemeenten activeren om kleinschalige woon-zorg-zones in dorpen te realiseren.

9. Ruimtelijke ordening

9.1. Ruimtelijke planning

Waar staan we voor?

De ruimte in Nederland wordt schaarser. Er zijn veel ruimtevragers. Steden en dorpen willen groeien, er is behoefte aan meer bedrijfsterreinen, meer natuur- en watergebied en meer recreatiegebied. De claims overtreffen de beschikbare ruimte. Toch willen de mensen prettig en in een schone omgeving kunnen wonen, werken en recreëren en zich gemakkelijk kunnen verplaatsen.

Het CDA kiest voor een toedeling van de schaarse ruimte, die zowel uit een oogpunt van duurzaamheid als in economisch en sociaal opzicht verantwoord is. Dat betekent dat de meer stedelijke gebieden zich moeten kunnen ontwikkelen tot dynamische stedelijke centra. Tegelijkertijd dient het landelijk gebied zijn specifieke eigenschappen te bewaren. Er mag geen verstening en verstedelijking plaatsvinden, voorzieningen moeten op peil blijven, wonen en werken moeten in balans zijn met natuurbehoud en landschapsbeheer en de eigen economische mogelijkheden moeten worden benut en ontwikkeld. Zeer waardevolle gebieden verdienen uit een oogpunt van rentmeesterschap extra bescherming.

Het omgaan met de schaarse ruimte vraagt om een integrale aanpak. Het CDA ziet veel perspectief in het combineren van functies, bijv. combinaties van water en wonen, toerisme en landbouw, bedrijvigheid en natuur. Gestreefd wordt naar integrale gebiedsontwikkeling die rekening houdt met milieu, natuur, landschap en water.

Bij het toekennen van bestemmingen moet rekening worden gehouden met gewijzigde sociaal-economische behoeften uit de samenleving. Diversiteit is het sleutelwoord. Zo heeft niet elk dorp een eigen bedrijventerrein nodig en bedrijventerreinen hoeven niet uitsluitend op zichtlocaties te liggen. Variatie en versterking van kenmerkende accenten per gebied zorgen voor diversiteit, die bijv. van groot belang is voor de recreatiesector.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- de wijzigingen in de wet op de Ruimtelijke Ordening en het rijksbeleid van de Nota Ruimte zo spoedig mogelijk laten doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid;
- een samenhangend provinciegrensoverschrijdend ruimtelijk beleid;
- dat de provincie zich bij de beoordeling van gemeentelijke ruimtelijke plannen meer dan voorheen beperkt tot dat wat van provinciaal belang wordt geacht en de gemeente de beleidsruimte geeft die bij haar verantwoordelijkheid past;
- een systematiek waarbij op een efficiënte en transparante wijze tot planvorming wordt gekomen met een vroegtijdige en integrale afstemming tussen de gemeenten en de provincie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- het Provinciaal Omgevingsplan (POP II) actualiseren;
- het provinciaal ruimtelijk beleid een ontwikkelingsgericht karakter geven, dat is afgestemd op de lokale problematiek en dat in nauwe samenwerking met lokale en regionale partijen tot uitvoering komt;
- bevorderen dat bij de ontwikkeling van gemeentelijke plannen al in een vroege ontwikkelingsfase informeel overleg plaatsvindt tussen de gemeente en de provincie, zodat misverstanden in een latere fase voorkomen kunnen worden.

9.2. Volkshuisvesting

Waar staan we voor?

Het wonen (in brede zin) wordt in toenemende mate ervaren als bepalend voor de kwaliteit van leven van mensen. Wonen wordt niet alleen bepaald door het huis of appartement zelf, maar ook door de wijk en de woonomgeving. Daarmee is het wonen direct verbonden met zaken als de kwaliteit van de woonomgeving, de bereikbaarheid van voorzieningen, de beschikbaarheid van zorg- en welzijnsdiensten en de nabijheid van landschappelijk en recreatief groen.

Door onder andere de individualisering en de relatieve welvaart neemt de diversiteit aan woonwensen toe. Mensen willen keuzevrijheid, duurzaamheid en veiligheid in wonen en woonomgeving. Dit maakt een kwaliteitsslag nodig in steden, wijken en dorpen.

Tegelijkertijd ontstaat er een kwantitatieve druk op de woningmarkt door de nog sterk toenemende vergrijzing, de wens om langer zelfstandig te wonen in de eigen omgeving (ook voor gehandicapten) en de toename van het aantal alleenstaanden en eenoudergezinnen.

De verwachte ontspanning op de woningmarkt is in de afgelopen jaren dan ook slechts ten dele werkelijkheid geworden. Bepaalde groepen op de woningmarkt kunnen niet of onvoldoende hun woonwensen vervullen. Voor starters is er een tekort aan woningen in de dorpen en op het platteland en staat de betaalbaarheid onder druk. Voor ouderen voldoet de kwaliteit van de woningen in de lokale situatie vaak niet aan de wens om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Het CDA wil een evenwichtige en levensloopbestendige ontwikkeling op het terrein van de volkshuisvesting.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- dat de mensen kunnen wonen in een geschikte woning in een prettige woonomgeving;
- dat ouderen zo lang mogelijk in hun oorspronkelijke omgeving kunnen blijven wonen, vooral in de dorpen;
- voorzien in de woonbehoeften van kwetsbare groepen, waaronder mensen met een relatief laag inkomen, starters en ouderen;
- een hoge prioriteit voor voor ouderen geschikte woonmilieus in combinatie met een adequaat aanbod van zorg- en welzijnvoorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- dóór met het stelsel van gemeentelijke woonplannen, die een evenwichtige onderbouwing geven van de kwaliteit en kwantiteit van wonen, afgestemd op de woonwensen van verschillende groepen op de woningmarkt enerzijds en op aanpalende terreinen als openbare ruimte, zorg en welzijn anderzijds;
- dóór met het stelsel van gemeentelijke woonplannen als basis voor het maken van afspraken met de provincie voor het uitvoeren van het woonbeleid;
- de Nota Wonen uit 2001 actualiseren, omdat we op grond van de jongste demografische ontwikkelingen een nauwkeurig inzicht willen hebben in de lokale behoeften aan aantallen en soorten woningen;
- bijzondere aandacht geven aan de relatie tussen wonen en zorg, de mogelijkheden voor goedkope woonvormen en de eigen particuliere bouw;
- ouderen de kans geven zo lang mogelijk in hun oorspronkelijke omgeving te blijven wonen, met name in de dorpen, waarbij prioriteit wordt gegeven aan specifieke woonmilieus in combinatie met een adequaat aanbod van (gezondheids)zorg- en welzijnvoorzieningen;
- de kansen voor starters op de woningmarkt verruimen, door de gemeenten aan te moedigen gebruik te maken van de door het Rijk speciaal voor deze groep ontwikkelde steunmaatregelen.

10. Financiën

Waar staan we voor?

Het CDA staat voor een sober en degelijk provinciaal financieel beleid. De lasten voor de burger kunnen in de komende periode slechts een trendmatige groei doormaken. Alleen wanneer het voorzieningenniveau ernstig wordt aangetast, is voor het CDA een stijging van de provinciale lastendruk, die verder reikt dan de trendmatige groei, als uiterste middel bespreekbaar.

Om slagvaardig te kunnen opereren moet de provincie ruime eigen middelen hebben waarover zelfstandig beslist kan worden. Het CDA is voor een eigen provinciaal belastinggebied.

Het is van belang dat voortdurend en systematisch gekeken wordt of de gestelde doelen via de meest effectieve en efficiënte weg worden bereikt. Een heldere begroting, waarbij het verband tussen produkt en kosten inzichtelijk wordt gemaakt, is voorwaarde voor het maken van goede afwegingen.

Voor het vergroten van de effectiviteit van het provinciaal beleid worden de fondsen zoveel mogelijk gebundeld. Op die manier kunnen de beschikbare middelen geconcentreerd worden ingezet voor de speerpunten van het provinciaal beleid en voor medefinanciering van met rijks- en Europese subsidies te realiseren projecten.

Wat willen we bereiken?

Wij willen

- een sober en degelijk financieel beleid;
- een weerstandsvermogen van een verantwoord niveau om tegenvallende inkomsten en uitgaven en grote onvoorziene kosten en mogelijke risico's af te dekken;
- een behoorlijk budget beschikbaar hebben voor het kunnen ondersteunen en financieren van nieuwe initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij gaan

- een substantieel budget beschikbaar stellen voor de provinciale cofinanciering van projecten die met rijks- en EU-subsidies kunnen worden gerealiseerd;
- niet schromen om oude plannen en/of projecten te beëindigen ten gunste van nieuwe eigentijdse initiatieven;
- binnen de bedrijfsvoering van de provincie nadrukkelijk aandacht besteden aan een planning- en controlecyclus;
- instrumenten als begroting, jaarrekening, voorjaarsnota, tussentijdse bestuursrapportages en controle door de Rekenkamer benutten voor het verzamelen van kwantitatieve en kwalitatieve informatie, waarvoor Provinciale Staten de kaders zullen aangeven;
- niet of mager onderbouwde reserves en voorzieningen terug laten vloeien naar de algemene middelen, waarna ze weer beschikbaar komen voor de realisering van nieuwe beleidsdoelen.

